

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău
Judecător: D. Dulghieru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Panov, M. Moraru, A. Minciuna

Dosarul nr. 2ra-691/16

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Nadejda Toma,
Vladimir Timofti, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Platon Axenia,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Platon Varvara,
Platon Grigorii și Platon Iurie împotriva Axeniei Platon cu privire la partajarea
bunului proprietate comună pe cote-părți,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2015, prin care a
fost respins apelul declarat de Platon Axenia și menținută hotărîrea Judecătoriei
Buiucani mun. Chișinău din 28 ianuarie 2015,

c o n s t a t ă

La 27 iunie 2012, Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie s-au adresat cu
cerere de chemare în judecată către Platon Axenia cu privire la partajarea bunului
proprietate comună pe cote-părți.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la data de 29 iunie 2011, în
Federația Rusă, or. Moscova a decedat Platon Veaceslav, decesul acestuia fiind
înregistrat la OSC mun. Chișinău cu nr. 32-T din 07.07.2011.

Reclamanții Platon Varvara și Platon Grigorii sunt părinții, reclamantul Platon
Iurie este fiul, iar Platon Axenia este soția defunctului Platon Veaceslav, astfel încît
atît reclamanții cît și pîrîta sunt moștenitorii legali de clasa I rămași după decesul lui
Platon Veaceslav, care pînă la deces nu a lăsat testament.

În acest context au indicat reclamanții, că după deschiderea succesiunii s-a
constatat că averea succesorală a defunctului este constituită din apartamentul nr.
307 din piața Unirii Principatelor, 1, mun. Chișinău și automobilul „Nissan Tiida” cu
numărul de înmatriculare COH 384, produs în anul 2007.

Dreptul de proprietate asupra apartamentului a fost partajat între moștenitori în
părți egale, însă pîrîta Platon Axenia în mod abuziv împiedică exercitarea dreptului
de proprietate reclamanților, iar la somația din 02.05.2011 de înlăturarea acestor
pîrîta nu a reacționat.

Solicită reclamanții, partajarea apartamentului nr. 307 din piața Unirii Principatelor 1, mun. Chișinău, prin recunoașterea dreptului de proprietate a pârței Platon Axenia asupra întregului apartament și încasarea din contul acesteia în beneficiul reclamanților Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie a unei sulțe echivalentă a 1/4 cote-părți din costul bunului, pentru fiecare coproprietar, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea din 25 martie 2014, Budac Nicoleta a solicitat instanței de judecată înlocuirea reclamanților Platon Varvara, Platon Grigorii, Platon Iurie cu succesorul în drepturi, precum și admiterea acesteia în calitate de reclamant în procesul civil din speță (f.d. 61 vol. I).

În motivarea cererii date, Budac Nicoleta, indicînd prevederile art. 70 CPC, precum și faptul că în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 812 din 15.03.2013 încheiat între cumpărătorul Budac Nicoleta și vânzătorii Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie, în temeiul căruia Budac Nicoleta a cumpărat 3/4 cote-părți din apartamentul din litigiu, iar drept rezultat anume dînsa urmează a fi reclamant în acțiunea din speță.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2014, s-a dispus înlocuirea reclamanților Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie cu succesorul acestora în drepturi Budac Nicoleta (f.d. 75-76 vol. I).

Prin cererea de modificare a cerințelor acțiunii din 09 iulie 2014, reclamanta Budac Nicoleta a solicitat instanței de judecată, partajarea apartamentului nr. 307 din piața Unirii Principatelor, 1, mun. Chișinău, prin vânzarea acestuia la licitație și distribuirea mijloacelor bănești obținute coproprietarilor proporțional cotelor-părți deținute și anume: Budac Nicoleta - 3/4 cote-părți și Platon Axenia - 1/4 cotă-parte (f.d. 77 vol. I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 28 ianuarie 2015:

-S-a admis cererea de chemare în judecată;

-S-a partajat între coproprietarii Budac Nicoleta și Platon Axenia, apartamentul nr. 307 din piața Unirii Principatelor 1, mun. Chișinău, prin scoaterea bunului la licitație, cu distribuirea prețului între coproprietari în următoarea proporție: Budac Nicoleta -3/4 cote-părți și Platon Axenia - 1/4 cotă/parte;

-S-a încasat din contul Axeniei Platon în beneficiul Nicoletei Budac cheltuielile de plata taxei de stat în cuantum de 300 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 300 lei;

-S-a încasat din contul pârței Platon Axenia în beneficiul bugetului de stat taxa de stat în cuantum de 5 842 lei 71 bani.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2015, a fost respins apelul declarat de Platon Axenia și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 28 ianuarie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 11 ianuarie 2016, Platon Axenia prin intermediul avocatului Stanțieru Alexandru (mandat nr. 0126029) a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurenta a indicat că atît instanța de apel cît și instanța de fond au încălcat și aplicat eronat normele de drept material

și procedural. A mai indicat recurenta că instanțele nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 06.11.2015 (f.d. 222 vol. I), cât și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia, recursul se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2016, recursul a fost declarat admisibil.

Examinând motivele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, „instanța, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs”.

Colegiul reține faptul că, decizia instanței de apel, a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material, fiind dată o apreciere arbitrală a probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit, consideră că urmează a fi casată cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 373 alin. (1) CPC, *„instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță”*.

Conform art. 373 alin. (4) CPC, *„instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei”*.

Conform art. 121 alin. (1) CPC al RM *„Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.”*

Conform art. 117 alin. (1) și (2) CPC al RM *„Probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile*

părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.”

Conform art. 130 alin. (1), (2) și (3) CPC al RM „*Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.”*

Colegiul reține că, conform materialelor cauzei, reclamantii Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie care s-au adresat la data de 27.06.2012 cu cererea de chemare în judecată împotriva Axeniei Platon cu privire la partajarea bunului proprietate comună pe cote-părți dobândită după decesul lui Platon Veaceslav în calitate de moștenitori legali. Platon Varvara și Platon Grigorii fiind părinții, iar Platon Iurie, fiul defunctului. Platon Axenia fiind soția lui Platon Veaceslav. Atât reclamantii cât și pârta sunt moștenitorii legali de clasa I rămași după decesul lui Platon Veaceslav, care până la deces nu a lăsat testament.

Colegiul reține că, prin acțiunea înaintată, reclamantii Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie au solicitat instanței: partajarea ap. 307 din Piața Unirii Principatelor 1, mun. Chișinău, prin recunoașterea dreptului de proprietate a pârteii Platon Axenia asupra întregului apartament și încasarea din contul acesteia în beneficiul lui Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie a unei sulte echivalentă 1/4 cote-părți din costul bunului, pentru fiecare coproprietar, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul judecării pricinii s-a constatat faptul că, după deschiderea succesiunii, averea succesorală a defunctului era constituită din cote-părți din apartamentul nr. 307 din piața Unirii Principatelor 1, mun. Chișinău și automobilul „Nissan Tiida” cu numărul de înmatriculare COH 384, produs în anul 2007.

Colegiul reține că, deși dreptul de proprietate asupra apartamentului a fost partajat între moștenitori în părți egale, pârta Platon Axenia n-a fost de acord cu acest fapt înaintând obiecțiile sale în referință la cererea de chemare în judecată privind exercitarea dreptului de proprietate a reclamantilor asupra bunurilor succesoriale.

Totodată, Colegiul reține că, la 04.07.2012, prin încheierea instanței de fond nr.2-4321/2012, a fost admisă cererea reclamantilor, instanța dispunând aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii cu aplicarea sechestrului asupra bunurilor succesoriale, precum și asupra apartamentului nr. 307 din piața Unirii Principatelor 1, mun. Chișinău. Iar, la data de 24.01.2013 prin încheierea instanței de fond a fost dispusă efectuarea expertizei de evaluare în vederea stabilirii valorii de piață a apartamentului din litigiu, iar procesul în pricina civilă a fost suspendat până la primirea rezultatelor expertizei.

În acest sens, Colegiul reține că la data de 12.02.2014, Centrul Național de Expertize Judiciare a remis materialului dosarului în adresa instanței judiciare fără să

fie întocmit raportul de expertiză, motiv fiind invocat că nu a fost asigurat accesul la obiectul cercetării.

Astfel, Colegiul reține că, la 09.07.2014, în lipsa apelantei, instanța de fond a admis cererea reclamantelor și a dispus reluarea procesului în cauza dată fără să fie efectuată expertiza solicitată de părți. Tot în această zi, prin încheierea Judecătoriei Buiucani. mun. Chișinău din 09.07.2014, s-a dispus înlocuirea reclamanților Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie cu succesorul acestora în drepturi Budac Nicoleta. Prin Contractul vânzare-cumpărare din 15.03.2013, reclamanții au înstrăinat lui Budac Nicoleta $\frac{3}{4}$ din cotele-părți pe care le dețineau în apartamentul nr. 307 din piața Unirii Principatelor 1, mun. Chișinău, și respectiv, la data de 25.03.2014, Budac Nicoleta a solicitat instanței de judecată înlocuirea reclamanților Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie cu succesorul în drepturi, precum și admiterea acesteia în calitate de reclamant în procesul civil din speță.

Conform art. 241 alin. 5 CPC *„În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.”*

În acest sens, Colegiul reține că, atât încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2014 prin care s-a dispus reluarea procesului în cauza dată fără să fie efectuată expertiza solicitată de părți cât și încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2014, prin care s-a dispus înlocuirea reclamanților Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie cu succesorul acestora în drepturi Budac Nicoleta, nefiind susceptibile de recurs separat decât o dată cu fond și au un impact esențial asupra examinării pricinii respectiv. Astfel Colegiul reține că, de către apelanta-recurenta Platon Axenia în cererea de apel cât și pe parcursul examinării pricinii, au fost aduse un șir de argumente cu referire la ilegalitatea acestor încheieri care pot fi atacate doar o dată cu fondul, dar care au rămas fără o apreciere conformă de către instanța de apel contrar art. 241 alin. 5 CPC.

Mai mult ca atât, Colegiul reține și faptul că, nu este clar în temeiul la ce material probator, instanțele inferioare au ajuns la concluzia că ap. 307 din Piața Unirii Principatelor 1, mun. Chișinău, nu este pasibil divizării în măsura în care să fie exploatat independent, respectiv că partajarea în natură a acestuia conform cotelor-părți determinate nu este posibilă, în situația în care constatarea respectivă nu este bazată pe concluzia unui specialist în domeniu și respectiv fără să fie elaborat vre-un raport de expertiză în acest sens.

Astfel, Colegiul reține că instanța de apel, contrar prevederilor art. 241 alin. 5 CPC, a motivat defectuos actul de procedură contestat, și anume, nu a indicat motivele care au determinat concluziile acesteia și legea guvernantă, inclusiv probele prezentate de părți care urmau a fi apreciate de către instanță, cu expunerea asupra acestora în cadrul actului de procedură sau în cazul în care a apărut necesitatea unor cunoștințe speciale în domeniu de a dispune efectuarea unei expertize efective, cu întreprinderea tuturor măsurilor necesare pentru crearea condițiilor pentru obținerea unui rezultat cert, cu referire la întrebările puse de către instanță expertului.

Având în vedere cele menționate, complexitatea respectivului litigiu datorită interconexiunii strânse a pretențiilor părților și având în vedere că erorile judiciare

admise nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Platon Axenia cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu 445 alin. 1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Platon Axenia.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2015, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Platon Varvara, Platon Grigorii și Platon Iurie împotriva Axeniei Platon cu privire la partajarea bunului proprietate comună pe cote-părți, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Ion Druță